

Achtergrond informatie

Stelselwijziging Passend Onderwijs (PaOn)

Het kabinet wil het stelsel voor passend onderwijs herzien. In het nieuwe stelsel krijgen scholen de plicht ieder kind een passende onderwijsplek te bieden. Ook aan leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Op 9 oktober 2012 heeft de Eerste Kamer ingestemd met het wetsvoorstel Passend Onderwijs.

De invoering passend onderwijs moet bijdragen aan de volgende doelstellingen:

1. Het bieden van zo passend mogelijk onderwijs
2. Beter toegeruste leraren
3. Minder bureaucratie
4. Budgettaire beheersbaarheid en transparantie
5. Geen thuiszitters
6. Afstemming met andere sectoren

Met de Wet Passend Onderwijs wil het kabinet een aantal knelpunten in het huidige onderwijsstelsel en de relatie tot de jeugdzorg aanpakken, te weten:

- Een groot aantal leerlingen maakt gebruik van dure extra ondersteuning en zorg in het onderwijs;
- Jaarlijks zitten 2.500 kinderen 4 weken of langer thuis, omdat er voor hen geen passende onderwijsplek is;
- Ouders moeten vaak zelf op zoek naar een passende onderwijsplek voor hun kind;
- De huidige organisatie van de extra ondersteuning is complex en bureaucratisch;
- Er is een gebrek aan een integrale aanpak van het kind en zijn leer- en opvoedingsomgeving.

Zorgplicht

Met de invoering van de nieuwe wet krijgen scholen vanaf augustus 2014 een zorgplicht. Dit betekent dat er voor elke leerling een passend plek is, ongeacht de zorg die de leerling nodig heeft. De school van aanmelding is er voor verantwoordelijk om de leerling een passende plek aan te bieden. Zorg en ondersteuning moeten veel meer plaatsvinden in de klas zelf. Het toerusten van de docenten en het versterken van het pedagogisch klimaat in de klas, moeten voorkomen dat kinderen een 'etiket' krijgen en/of worden doorverwezen naar het duurdere speciale onderwijs.

Het kan zijn dat een school, waar de ouders het kind hebben aangemeld, niet in staat is om de ondersteuning, die het kind nodig heeft, te bieden. Dan zorgt de school voor plaatsing op een andere school, die hierop beter kan inspelen. Dit kan zijn op een andere school in het regulier onderwijs, dan wel op het speciaal onderwijs.

Samenwerkingsverbanden, financiering en verevening.

Om de invoering van het Passend Onderwijs, en daarmee de zorgplicht, mogelijk te maken moeten de schoolbesturen zich organiseren in een *Samenwerkingsverband (SwV)*. De bestuurlijke inrichting van de samenwerkingsverbanden moet op

1 november 2013 afgerond zijn. Provinciaal komt er één samenwerkingsverband voor het primair onderwijs (*SwV-PO*) en twee voor het voorgezet onderwijs (*VO*), te weten *SwV-Stad* en *SwV-Ommeland*.

De invoering van de nieuwe Wet Passend Onderwijs brengt een andere financiering met zich mee. De landelijke indicatiestelling en de leerlinggebonden financiering (LGF of 'rugzak') verdwijnen. De budgetten worden verdeeld over de samenwerkingsverbanden PO en VO.

De verevening heeft betrekking op het budget dat vanuit het Rijk bekostigd wordt aan het speciaal onderwijs. Dit wordt gefixeerd, uitgaande van 70.000 leerlingen. Het aantal leerlingplaatsen wordt genormeerd en evenredig verdeeld over de samenwerkingsverbanden.

De samenwerkingsverbanden moeten de ondersteuningsmiddelen verdelen over de scholen in hun regio. Dit alles moet ertoe bijdragen minder leerlingen op het (duurdere) speciaal onderwijs te plaatsen.

Ondersteuningsplan

De schoolbesturen in het samenwerkingsverband maken afspraken over de manier waarop voor alle leerlingen een zo goed mogelijk passende plek in het onderwijs kan worden gerealiseerd. Het gaat dan om de verdeling van middelen, de toewijzing van extra ondersteuning en de plaatsing van leerlingen in speciale voorzieningen. Deze afspraken worden, voor maximaal vier jaar, vastgelegd in een ***ondersteuningsplan***.

Met ingang van 1 mei 2014 moeten deze worden voorgelegd aan de onderwijsinspectie.

Op overeenstemming Gericht Overleg (OOGO)

Voordat het ondersteuningsplan wordt ingediend bij de inspectie moeten de samenwerkingsverbanden een ***op overeenstemmingsgericht overleg (OOGO)*** met de gemeenten voeren over het plan. In de wet is bepaald dat samenwerkingsverbanden en de gemeenten een procedure moeten opstellen voor het voeren van het OOGO. Deze procedure moet ook een voorziening bevatten voor het beslechten van geschillen.

De PO-/VO-Raden hebben samen met de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) een landelijke ***modelprocedure OOGO*** met daarbij behorende geschillenregeling uitgewerkt. De geschillenregeling wordt ondergebracht bij de ***stichting Onderwijsgeschillen***. Het voorleggen van deze geschillen aan deze stichting kan bijdragen aan een landelijke zienswijze over de verantwoordelijkheden tussen de samenwerkingsverbanden en de gemeenten. In de modelprocedure is opgenomen dat bij het ontstaan van een geschil partijen, in onderling overleg, drie wegen kunnen bewandelen:

- Het inwinnen van een (zwaarwegend) advies bij de landelijke geschillencommissie;
- Een redelijkheidsbeoordeling door de geschillencommissie in de vorm van een bindend advies;
- Arbitrage.